

המתמטיקאי הצעיר
מועדון מתמטי לצעירים ביותר

החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית
הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
אוניברסיטת תל אביב

האולימפיאדה הארצית השנייה בלשון עברית לנוער של החוג ללשון העברית ושל המתמטיקאי הצעיר

תשפ"ג

שאלון שלב א'

כיתות ז'-ט'

האולימפיאדה מתקיימת בחסות חברת פיינל וחברת צ'ק פוינט
ובחסות מרכז קורת.

Check Point®
SOFTWARE TECHNOLOGIES LTD

שאלון שלב א' לכיתות ז'–ט'

1. מה המשפט ההגיוני ביותר?

- א. הרופא האזין במסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו למדגרה.
- ב. הרופא האזין בהסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו לחממית.
- ג. הרופא האזין במסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו לחממית.
- ד. הרופא האזין בהסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו למדגרה.

2. איזה משפט מבטא את משמעות הביטוי **אתרע מזלו?**

- א. אביב ניחש נכונה את כל המספרים בלוטו וזכה בפרס הראשון.
- ב. אביב שיחק בתיאטרון במשך שנים, ובעת החליט להתחיל לשחק בסרטי קולנוע.
- ג. אביב עבר להתגורר בארצות הברית בעקבות הזדמנות עסקית שנקרתה בדרכו.
- ד. אביב נקע את רגלו יום לפני מרוץ המרתון שתכנן להשתתף בו.
- ה. אביב דרך על קן צרעות ובאורח פלא לא נעקץ.

3. מה אי אפשר לעשות בשמועה?

- א. להזם
- ב. לפרוץ
- ג. לסתור
- ד. להפריך

ה. להפריח

ו. לאשש

ז. לאשר

4. הַלֶּחֶם הוא יצירת מילה חדשה באמצעות צירוף של שתי מילים או חלקיהן, למשל:
מחזה+זמר = מחזמר.

רק ארבע מחמש המילים שלפניכם יוצרות הלחם עם מילה משותפת שאיננה ברשימה. איזו מילה ברשימה איננה יוצרת הלחם עם המילה המשותפת?

א. רמז

ב. קרן

ג. תקליט

ד. מגדל

ה. זרק

5. לפניכם שש מילים. איזו מילה **יוצאת דופן**?

שימו לב: ההבחנה **אינה** נוגעת למשמעות המילים.

א. שולחנות

ב. אבנים

ג. חבלים

ד. מקורות

ה. תאנים

ו. דבורים

6. אברהם שלונסקי (1900–1973) היה מן המשוררים החשובים בשירה העברית החדשה, ועסק גם בתרגום. באחד הספרים שתרגם מרוסית הוא נתקל בשמו של משחק ילדים שמוכר גם בימינו, ותרגם אותו כך: "צלבלבים ואפסים".

כיצד מכונה משחק זה כיום? _____

7. איזה משפט יוצא דופן?

- א. אין תחתית שהיא לא תגיע.
- ב. אלו עליות השערים שרוב המשקיעים אינם שמים לב.
- ג. זו תהיה העצרת הראשונה שלא אלך.
- ד. להלן רשימת הספרים שהתלמידים המליצו.
- ה. נותר מקום אחד בסדנת אפייה שלא תצטערו שתבואו.
- ו. הפלאפל האגדי של הג'ינג'י: הריח והטעם שתתגעגעו כבר אחרי הביס הראשון.

8. נתון המשפט: ליזי, אבנר, עומר ושי יצאו לחצר.

לפי הנתון במשפט זה, כמה אנשים יצאו לחצר?

א. 3

ב. 4

ג. 2 או 3 או 4

ד. 3 או 4

ה. 2 או 3

9. מאיה החליטה ליצור פעלים בבניין התפעל ממילים שאולות משפות שונות, על פי

חוקיות מסוימת. הינה כמה מן הפעלים שיצרה מאיה:

אלפקה ← מתלפק

קרואסון ← מתקסן

אבוקדו ← מתבקד

סומבררו ← מסתמב

כמהין ← מתכמן

זעפרן ← מזדפן

חמסין ← מתמסן

לפי החוקיות שיצרה מאיה, מה תהיה הנטייה בבינוני (=הווה) יחיד של המילה
'אלפחורס'? _____

10. בשפת הסתרים של אגודת החדקלסים נוהגים להחליף שורשים בשורשים אחרים

קבועים, אך שומרים על מבנה המילה. מה הם השורשים שהוחלפו?

- צריך לפטול על הקורסים שנבחר לפני שתיצדף שנת הלימודים.
- היא פיטלה את שכר המצדפים בחברה.
- הוא צדף במילות תודה למפקדו על ההתפטלות במצבו.

השורש **פטל** התחלף עם השורש: _____

השורש **צדף** התחלף עם השורש: _____

11. תרגום השבעים הוא שמו של תרגום המקרא ליוונית. זמן כתיבתו בין המאה

השלישית למאה השנייה לפני הספירה, והוא התרגום הקדום ביותר של המקרא.

תעתיק שמות פרטיים (של אנשים ומקומות) בתרגום השבעים משמש במחקר תיעוד

חשוב להגיית העברית באותה תקופה.

לפניכם שמותיהם של שלושה משבטי ישראל ולצידם התעתיק ליוונית על פי תרגום

השבעים. שימו לב, ביוונית יש אותיות גדולות וקטנות (כמו באנגלית): בראש מילה –

אות גדולה, באמצע מילה או בסופה – אות קטנה.

Βενιαμιν בנימין

Νεφθαλι נפתלי

Ασηρ אשר

א. לפניכם התעתיק ליוונית של שני שבטים נוספים. מה שמות השבטים בעברית?

_____ Εφραμ

_____ Ρουβην

ב. בכל עדות ישראל קוראים בתורה את השם 'יששכר' כשהשי"ן הראשונה נהגית בשווא נח: יששכר (כלומר ישכר). אף על פי כן בקרב הדוברים רווחת ההגייה כשהשי"ן השנייה בשווא נח: יששכר.

על פי מידע זה, איזה מהתעתיקים שלפניכם תומך בקריאה המקובלת בכל עדות ישראל?

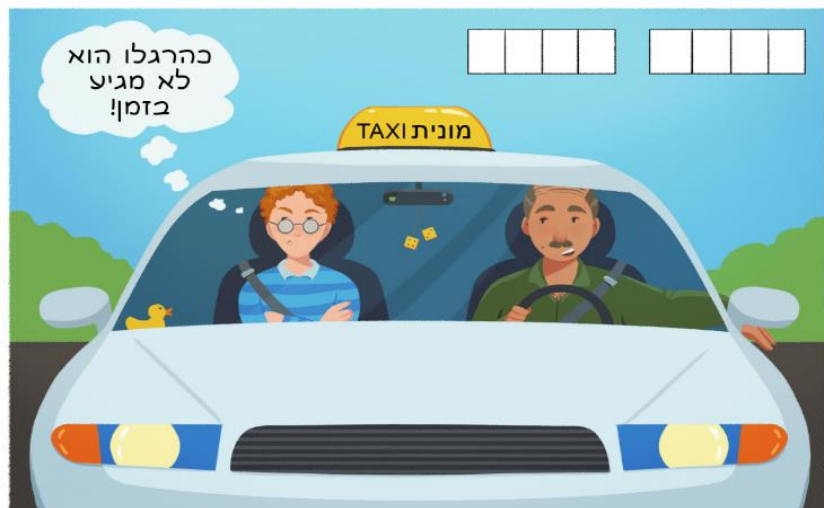
Ισασαχαρ (1)

Ισχαρ (2)

Ισσαχαρ (3)

Ισασχαρ (4)

12. איזה כפל לשון מסתתר באיור?
התשובה מורכבת משתי מילים בנות 4 אותיות כל אחת.

תשובה: _____

13. הארמית היא שפה שמית, שפה אחות לשפה העברית. טורזוֹ הוא ניב ארמי מודרני, ללא מערכת כתב. זוהי שפתם הדבורה של הקהילה הארמית הנוצרית באזור טור עבדין שבדרום מזרח טורקיה. לפניכם נתונים בשפת טורזוֹ בתעתיק לאותיות לטיניות, ומימין התרגום לעברית:

טורזוֹ	עברית
i+barto ba+qqeryawote-yo.	הבת בכפרים.
i+qrito rahəqto-yo.	הכפר רחוק.
a+ktowe rahūqe-ne.	הספרים רחוקים.
ba+ktowe	בספרים
barto šaferto	בת יפה
a+bnote bu+bayto-ne.	הבנות בבית.
u+bayto rahūqo-yo.	הבית רחוק.
a+bnote rahūqe-ne.	הבנות רחוקות.
u+ktowo šafiro	הספר היפה

לפניכם משפט: **הספרים היפים בכפר.**

בהסתמך על הנתונים בטבלה, כיצד ייאמר המשפט בשפת טורזוֹ?

1. a+ktowe šafire b+qrito.
2. a+ktowin a+šafirin bu+qrito-ne.
3. a+ktowe a+šafire bi+qrito-ne.

4. a+ktowe šafire bi+qrito-yo.
5. a+ktowe šafire-ne bu+qrito.
6. a+ktowe šafire bi+qrito-ne.
7. a+ktowe a+šafire ba+qrito.
8. a+ktowe a+šafire bi+qrito-yo.